

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ
УКРАЇНИ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЗДОРОВ'Я, РЕАБІЛІТАЦІЇ ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

КАФЕДРА ТЕРАПІЇ ТА РЕАБІЛІТАЦІЇ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
(протокол № 6 від 28 серпня 2024 р.)

Голова Науково-методичної ради

Олександр ПИЖОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВНУТРІШНІ ТА ХІРУРГІЧНІ ХВОРОБИ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

спеціальність: 227 Терапія та реабілітація

спеціалізація: 227.1 Фізична терапія

освітньо-професійна програма: Фізична терапія, ерготерапія

код за освітньо-професійною програмою: ОК.ЦС 25

мова навчання: українська

Розробники:

Жарова Ірина Олександрівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри терапії та реабілітації, izharova@uni-sport.edu.ua

Бісмак Олена Василівна, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, професор кафедри терапії та реабілітації, obismak@uni-sport.edu.ua

РЕКОМЕНДОВАНО:

Кафедрою терапії та реабілітації
(засідання кафедри від 27.08.2024 р., протокол № 27)

Завідувач кафедри професор О. Б. Лазарева

ПОГОДЖЕНО:

Начальник
навчально-методичного відділу Ольга Д`ЯЧЕНКО

Начальник відділу забезпечення
якості вищої освіти Сергій ПОПОВИЧ

Анотація навчальної дисципліни. Дисципліна спрямована на формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем, пов'язаних із порушеннями функцій внутрішніх органів та систем, зокрема, шлунково-кишкового тракту, видільної системи та обміну речовин, а також хірургічної патології із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук в умовах комплексності та невизначеності, а також на досягнення передбачених результатів навчання. Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС. Основні теми: Етіопатогенез, структура, клінічні ознаки захворювань органів травлення. Етіопатогенез, структура, клінічні ознаки захворювань обміну речовин: цукровий діабет, подагра, ожиріння. Етіопатогенез, структура, клінічні ознаки захворювань сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит, сечокам'яна хвороба. Оперативні втручання на органах черевної порожнини. Оперативні втручання на органах грудної порожнини. Хірургічні захворювання судин. Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Abstract of the discipline. The discipline is aimed at forming the general and professional competences defined by the educational and professional program, in particular the ability to solve complex specialized problems and practical problems related to violations of functions of internal organs and systems, in particular, the gastrointestinal tract, excretory system and metabolism, and as well as surgical pathology with the application of the provisions, theories and methods of medical-biological, social, psychological and pedagogical sciences in the conditions of complexity and uncertainty, as well as attained expected learning outcomes. The volume of discipline is 3 ECTS credits. Main topics: Etiopathogenesis, structure, clinical signs of diseases of the digestive system. Etiopathogenesis, structure, clinical signs of metabolic diseases: diabetes mellitus, gout, obesity. Etiopathogenesis, structure, clinical signs of diseases of the urinary tract: pyelonephritis, glomerulonephritis, urolithiasis. Operative intervention on the organs of the abdominal cavity. Operative intervention on the organs of the thoracic cavity. Surgical vascular disease. The final evaluation is based on the results of current control and offset.

Мета навчальної дисципліни – формування визначених освітньо-професійною програмою загальних та фахових компетентностей, зокрема здатності до вирішування складних спеціалізованих задач та практичних проблем, пов'язаних із порушеннями функцій внутрішніх органів та систем, зокрема, шлунково-кишкового тракту, видільної системи та обміну речовин, а також хірургічної патології із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук в умовах комплексності та невизначеності.

Перелік компетентностей, які формуються під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Шифр	Компетентності
Загальні компетентності	
ЗК1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК2	Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
ЗК3	Навички міжособистісної взаємодії.
ЗК4	Здатність працювати в команді.
ЗК5	Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
ЗК10	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК12	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Фахові компетентності спеціальності	
ФК1	Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
ФК2	Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.
ФК3	Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.
ФК4	Здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.
ФК10	Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.
ФК11	Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.
ФК12	Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.
ФК13	Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

Обсяг навчальної дисципліни – 3 кредити ЄКТС, які розподіляються у годинах:

Форми навчання	Види навчальних занять				Самостійна робота	Разом
	лекції	лабораторні	практичні	семінарські		
Денна	6	0	30	0	54	90

Статус навчальної дисципліни: обов'язкова.

Передумови для вивчення навчальної дисципліни: успішне опанування такими навчальними дисциплінами:

на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти: «Основи практичної діяльності у фізичній терапії та ерготерапії (вступ до спеціальності)»; «Нормальна анатомія людини»; «Основи медичних знань», «Латинська мова і медична термінологія»; «Нормальна фізіологія людини та патологічна фізіологія», «Пропедевтика внутрішніх хвороб».

Програма навчальної дисципліни.

Тематичний план навчальної дисципліни

Номер і назва теми	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Захворювання органів травлення	14	2	6	6
Тема 2. Захворювання обміну речовин	16	2	6	8
Тема 3. Захворювання сечовивідних шляхів	14	2	4	8
Тема 4. Оперативні втручання на органах черевної порожнини	14		4	10
Тема 5. Оперативні втручання на органах грудної порожнини	16		6	10
Тема 6. Хірургічні захворювання судин	16		4	12
Всього годин:	90	6	30	54

Зміст навчальної дисципліни за темами

Тема 1. Захворювання органів травлення.

Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань органів травлення: гастрит, виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки, холецистит, жовчнокам'яна хвороба, дискінезія жовчовивідних шляхів, ентерит, коліт.

Тема 2. Захворювання обміну речовин.

Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань обміну речовин: цукровий діабет, подагра, ожиріння.

Тема 3. Захворювання сечовивідних шляхів.

Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит, сечокам'яна хвороба.

Тема 4. Оперативні втручання на органах черевної порожнини.

Хірургічні захворювання шлунка і 12-типалої кишки: етіопатогенез, клініка, діагностика осіб із зазначеною патологією. Лапараскопічний метод проведення хірургічного втручання. Хірургічні захворювання різних відділів кишківника. Грижі передньої черевної стінки. Хвороба Крона.

Тема 5. Оперативні втручання на органах грудної порожнини.

Загальні відомості про хірургічні захворювання легень, патогенетичні механізми їх розвитку. Загальні відомості про хірургічні захворювання серцево-судинної системи. Етіопатогенез, клінічні ознаки вад серця у дітей та дорослих, ІХС. Аортокоронарне шунтування та стен-терапія - поняття, показання до проведення і методика проведення.

Тема 6. Хірургічні захворювання судин.

Хірургічні захворювання периферійних артерій, захворювання вен. Особливості хірургічного лікування лімфаденоми.

Тематика практичних занять

Номер і назва теми дисципліни	Номер і назва теми практичних занять	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Захворювання органів травлення	1. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань органів травлення: гастрит, виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки	2
	2. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань органів травлення: холецистит, жовчно-кам'яна хвороба, дискінезія жовчовивідних шляхів	2
	3. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань	2

	кишківника: ентерит, коліт, ентероколіт	
Тема 2. Захворювання обміну речовин	4. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань обміну речовин: цукровий діабет	2
	5. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань обміну речовин: подагра	2
	6. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань обміну речовин: ожиріння	2
Тема 3. Захворювання сечовивідних шляхів	7. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит	2
	8. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань сечовивідних шляхів: сечокам'яна хвороба	2
Тема 4. Оперативні втручання на органах черевної порожнини	9. Хірургічні захворювання шлунка і 12-типалої кишки: етіопатогенез, клініка, діагностика осіб із зазначеною патологією. Лапараскопічний метод проведення хірургічного втручання.	2
	10. Хірургічні захворювання різних відділів кишківника. Грижі передньої черевної стінки, хвороба Крона	2
Тема 5. Оперативні втручання на	11. Загальні відомості про хірургічні захворювання легень, патогенетичні	2

органах грудної порожнини	механізми їх розвитку	
	12. Загальні відомості про хірургічні захворювання серцево-судинної системи	2
	13. Етіопатогенез, клінічні ознаки вад серця у дітей та дорослих, ІХС. Аортокоронарне шунтування та стентерапія	2
Тема 6. Хірургічні захворювання судин	14. Хірургічні захворювання периферійних артерій, захворювання вен	2
	15. Особливості хірургічного лікування лімфаденоми	2
Всього годин:		30

Завдання для самостійної роботи студентів

Номер і назва теми дисципліни	Завдання	Кількість годин
		Денна форма навчання
Тема 1. Захворювання органів травлення	1. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки гастриту, виразкової хвороби шлунку і 12-типалої кишки	2
	2. Холецистит – етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки. Дискінезія жовчовивідних шляхів - етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки	2
	3. Етіопатогенез, класифікація. клінічні ознаки ентерита, коліта, ентероколіта	2
Тема 2. Захворювання обміну речовин	4. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки цукрового діабету I та II типу	3
	5. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки подагри	2

	6. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки ожиріння	3
Тема 3. Захворювання сечовивідних шляхів	7. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки пієлонефриту та гломерулонефриту	4
	8. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань сечовивідних шляхів: сечокам'яна хвороба	4
Тема 4. Оперативні втручання на органах черевної порожнини	9. Хірургічні втручання при проривній виразці шлунка і 12-типалої кишки. Ускладнення. Лапароскопія - поняття, показання до проведення лапароскопічних операцій на органах черевної порожнини	5
	10. Грижі передньої черевної стінки. хвороба Крона. Етіопатогенез, клініка	5
Тема 5. Оперативні втручання на органах грудної порожнини	11. Загальні відомості про хірургічні захворювання легень: абсцес, емпієма, бронхоектатична хвороба	4
	12. Загальні відомості про хірургічні захворювання серцево-судинної системи	2
	13. Аотування інформаційних джерел стосовно аорто коронарного шунтування та стен терапії - поняття, показання до проведення і методика проведення	4
Тема 6. Хірургічні захворювання судин	14. Проходження курсу https://members.physio-pedia.com/uk/characteristics-and-identification-of-arterial-and-venous-insufficiency-ulcers-course-course-uk/ .	6
	15. Загальні відомості про хірургічне лікування	6

	лімфаденоми Пройдення курсу https://members.physio-pedia.com/uk/characteristics-and-identification-of-neuropathic-wounds-pressure-injuries-and-non-healing-surgical-wounds-course-course-uk/	
Всього годин:		54

Очікувані результати навчання з дисципліни: отримання теоретичних знань з основ внутрішніх та хірургічних хвороб завдяки:

знанням: про епідеміологію нозологічних форм хірургічних захворювань та захворювань внутрішніх органів; знання основних механізмів розвитку хірургічної патології та захворювань внутрішніх органів; клінічні форми та ознаки основних хірургічних захворювань та захворювань внутрішніх органів;

умінням: визначити клінічний діагноз хворого; охарактеризувати поняття про основні хірургічні захворювання та захворювання внутрішніх органів; розкрити етіопатогенетичні механізми основних хірургічних захворювань та захворювань внутрішніх органів; класифікувати основні хірургічні захворювання та захворювання внутрішніх органів; оцінити стан хворого.

Перелік програмних результатів навчання, яких досягають під час вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми «Фізична терапія, ерготерапія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 227 Терапія та реабілітація

Шифр	Програмні результати навчання
ПРН1	Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
ПРН4	Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.
ПРН5	Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.
ПРН6	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі (додаток 3), трактувати отриману інформацію.
ПРН8	Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами

	професійної етики.
ПРН15	Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
ПРН16	Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

Порядок оцінювання результатів навчання з дисципліни

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів поточного контролю та заліку.

Протягом семестру здобувач вищої освіти може отримати максимальну кількість балів – 100, як суму балів за результатами поточного контролю на практичних заняттях та під час консультацій науково-педагогічних працівників з тем, на які не передбачено аудиторних годин. Використовуються такі форми поточного контролю та розподіл балів, які може отримати здобувач вищої освіти за тему: лектор під час завершення лекції з теми дисципліни знайомить здобувачів вищої освіти з відповідними завданнями для самостійної роботи та темами практичних занять.

Номер і назва теми практичних занять	Засоби оцінювання	Кількість балів за тему
1. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань органів травлення: гастрит, виразкова хвороба шлунку і 12-ти палої кишки	Доповіді на задану тему та їх обговорення	6
2. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань органів травлення: холецистит, жовчнокам'яна хвороба, дискінезія жовчовивідних шляхів	Доповіді на задану тему та їх обговорення	7
3. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань кишківника: ентерит, коліт, ентероколіт	Доповіді на задану тему та їх обговорення	7
4. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань обміну речовин: цукровий діабет	Доповіді на задану тему та їх обговорення	7
5. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань	Доповіді на задану тему та їх обговорення	7

обміну речовин: подагра		
6. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань обміну речовин: ожиріння	Доповіді на задану тему та їх обговорення	6
7. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань сечовивідних шляхів: пієлонефрит, гломерулонефрит	Доповіді на задану тему та їх обговорення	6
8. Етіопатогенез, класифікація, клінічні ознаки захворювань сечовивідних шляхів: сечокам'яна хвороба	Доповіді на задану тему та їх обговорення	7
9. Хірургічні захворювання шлунка і 12-типалої кишки: етіопатогенез, клініка, діагностика осіб із зазначеною патологією. Лапараскопічний метод проведення хірургічного втручання	Доповіді на задану тему та їх обговорення	6
10. Хірургічні захворювання різних відділів кишківника. Грижі передньої черевної стінки, хвороба Крона	Доповіді на задану тему та їх обговорення	7
11. Загальні відомості про хірургічні захворювання легень, патогенетичні механізми їх розвитку	Доповіді на задану тему та їх обговорення	7
12. Загальні відомості про хірургічні захворювання серцево-судинної системи	Доповіді на задану тему та їх обговорення	6
13. Етіопатогенез, клінічні ознаки вад серця у дітей та дорослих, ІХС. Аортокоронарне шунтування та стен терапія	Презентації.	7
14. Хірургічні захворюваннях периферійних артерій, захворюваннях вен	Оцінювання проходження курсу https://members.physio-pedia.com/uk/characteristics-and-identification-of-arterial-and-venous-insufficiency-ulcers-course-course-uk/ .	7
15. Особливості хірургічного	Оцінювання	7

лікування лімфаденоми	проходження курсу https://members.physio-pedia.com/uk/characteristics-and-identification-of-neuropathic-wounds-pressure-injuries-and-non-healing-surgical-wounds-course-course-uk/	
Всього балів:		100

Перед початком практичного заняття науково-педагогічний працівник ознайомлює здобувачів вищої освіти із формами поточного контролю, які будуть застосовуватись, і кількістю балів, які вони можуть отримати. Під час завершення кожного заняття кожному присутньому здобувачу вищої освіти оголошується кількість отриманих ним балів.

Здобувач вищої освіти, який протягом семестру отримав менше 34 балів, до заліку не допускається, і може в установленому порядку пройти повторне вивчення цієї дисципліни.

Залік проводиться у порядку, визначеному у Положенні про організацію освітнього процесу в університеті.

Рекомендовані джерела інформації:

Основна література:

1. Хірургічна операція, підготовка хворих до операцій. Догляд за хворими в післяопераційному періоді: метод. вказ. / упоряд. В. О. Сипливий, В. І. Робак, В. В. Доценко та ін. – Харків : ХНМУ, 2020. – 32 с.

2. Невідкладна хірургія органів черевної порожнини (стандарти організації та професійно-орієнтовані алгоритми надання медичної допомоги) / За ред. Фоміна П.Д., Усенко О.Ю., Березницького Я.С. – К.: Бібліотека «Здоров'я України», 2018. - 354 с.

3. Хірургічні хвороби: підручник / Я.С. Березницький, О.А. Вільцанюк, М.Д. Желіба та ін.; за ред. П.Д. Фоміна, Я.С. Березницького. – К.: Медицина, 2016. – 408 с.

4. Захворювання внутрішніх органів при бойовій хірургічній травмі та травмах в умовах катастроф та аварій мирного часу. Ускладнення. Профілактика та етапне лікування : навч.-метод. посіб. до практич. занять з внутрішньої медицини для студентів 5 курсу мед. ф-ту / уклад. В. А. Візір, О. Г. Овська. – Запоріжжя : [ЗДМУ], 2015. – 60 с.

Додаткова література:

1. Методичні вказівки до практичних занять з хірургії (модуль 8): Навчальний посібник/ Безродний Б.Г., Колосович І.В., Короткий В.М. та ін.; За ред. Б.Г. Безродного- Київ: ВПЦ «Експрес», 2017.- 614 с.
2. Чумак П.Я. та ін. Хірургічні хвороби. – Тернопіль: ТДМУ, 2016. – 488 с.

Електронні ресурси:

1. <http://www.who.ch>
2. <http://www.nlm.nih.gov>
3. <http://BioMedNet.com>
4. <http://www.pslgroup.com>